

نیازسنجی یادگیری در دوره کارشناسی پرستاری: یک مطالعه کیفی

آرمین زارعیان جهرمی، فضل‌الله احمدی

چکیده

مقدمه: نیازسنجی آموزشی یکی از مهم‌ترین مقوله‌هایی است که در بحث برنامه‌ریزی آموزشی نوین مورد توجه قرار می‌گیرد. این مطالعه در پی پاسخ‌گویی به این سؤال است که نیازهای واقعی و اصیل یادگیری در فراگیران پرستاری دوره کارشناسی چیست؟ و اساساً ایشان بر اساس تجارب خود، چه محورهایی را به عنوان نیاز یادگیری مطرح می‌نمایند؟

روش‌ها: در این تحقیق کیفی به روش فنومنولوژی، از الگوی کلایزی (Colaizzi) برای بررسی تجارب فراگیران در مورد نیازهای یادگیری استفاده گردید. تعداد ۲۵ نفر دانشجوی پسر و ۲۰ نفر دانشجوی دختر بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف انتخاب و به ۴ گروه کوچک تقسیم شدند. داده‌ها به روش بحث گروهی متمرکز جمع‌آوری گردید. همچنین پژوهشگر با ۴ نفر از مربیان پرستاری مصاحبه نمود. محتوای مصاحبه با کسب اجازه از مشارکت‌کنندگان ضبط شده و در اسرع وقت نسخه‌برداری گردید و به روش تحلیل تماتیک (Thematic) مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: مدل نیازسنجی فراگیر از پنج محور اصلی برنامه درسی، معلم پرستاری، امکانات محیطی و اجتماعی، مدیریت و فراگیر از یافته‌ها استخراج شد. بر این اساس، مدل نیازسنجی فراگیر محور استخراج گردید که در این مدل علاوه بر پنج محور اصلی، سه متغیر مسئولیت‌پذیری، شناخت دقیق حرفه پرستاری و کسب آرامش خاطر از جمله متغیرهایی بودند که بر افزایش توانایی فراگیر تأثیرگذار بودند.

نتیجه‌گیری: نیازسنجی معلم در مرکزیت یادگیری قرار دارد. برنامه درسی، مدیریت قدرتمند آموزشی و نیز تجهیز امکانات مورد لزوم در امر آموزش و یادگیری می‌تواند کفایت برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری را تضمین نماید.

واژه‌های کلیدی: نیازسنجی آموزشی، آموزش پرستاری، تحقیق کیفی.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۴؛ ۲(۵): ۹۲ تا ۸۱.

مقدمه

یکی از مهم‌ترین اجزای تدوین یک برنامه استراتژیک در آموزش، بررسی و مطالعه نیازهای یادگیری است که می‌تواند به صورت ملی یا در موقعیت‌های محلی صورت

آدرس مکاتبه. آرمین زارعیان (هیأت علمی)، گروه آموزش پرستاری، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تقاطع بزرگراه چمران و جلال آل احمد، تهران.
E-mail: azareiy@modares.ac.ir
دکتر فضل‌الله احمدی، استادیار گروه آموزش پرستاری دانشگاه تربیت مدرس.

این مقاله در تاریخ ۸۳/۱۲/۱۶ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۴/۸/۸ اصلاح شده و در تاریخ ۸۴/۱۰/۱۹ پذیرش گردیده است.